

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 menyek intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

A vasutasok ügye.

Kolozsvár, ápr. 26.

A vasutasok sztrájkja a hatodik napon végre megszűnt. De nem szűnt meg a töméntelen kár, hátrama-adás és késedelem, a mit a közlekedés szűneltése okozott. A mi pedig a sztrájk eredményét illeti, azt nem látjuk sehol és bizony a legnagyobb sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a helyzetük javítását kereső vasutasok a kormányhatalom makacssága és erőszakossága miatt céljukat el nem érték. Tisza gróf arra hivatkozik, hogy az államhatalom tekintélyének fentartása nem engedte, hogy a vasutasok kívánságát teljesítse, mivel azok szolgálatukat engedély nélkül elhagyták és esküjüket megszegték. Tisza István gróf pedig azért gondolkozik, így mert Tisza István gr. a legnagyobb kényura az országnak, a ki hatalmi érdekeinek mindent alárendel és a ki a nemzetet olyan szellemi csoportnak tekinti, a ki csak azért van, hogy a mindenható államhatalomnak adózzon, robotot fizessen. Tisza gróf mondá, hogy a ki emberi jogokat akar gyakorolni, az hivatalról mondjon le, vagyis a ki nem óhajt rabszolgá lenni, az ne lépjen semmiféle alkalmazásba. Tisza gróf rekesztette be a parlament ülészekét csak azért, mert neki kellemetlen volt már az ellenzék igazsága és megakart mutatni mindenhatóságát a parlamenttel szemben is, nemcsak a vasutasokkal.

Tisza miniszterelnök urra lehet tehát ismerni abból a tényéből is, hogy a vasutasok jogos kívánságát sem fogja teljesíteni, mivel az az államhatalom tekintélyének ártana. Az államhatalom pedig Tisza maga, a ki megmutatja még ennek a magyar nációnak, hogy mire képes ő, mikor arról van szó, hogy a nehezen megkaparított hatalmat fenntartsa.

A vasutas pedig nem számít. A vasutasoknak vannak figyelemre méltó sérelmeik és épen úgy számíthatnak az állam segítségére, mint bármely más tisztviselő, mindazonáltal, a vasutasok ügyét figyelemre sem méltatták soha. Évek óta mozgalmat indítottak ügyeik előmozdítása érdekében, de a miniszter urak az ígéretnél soha sem mentek tovább. Közben az állami, megyei és községi tisztviselők fizetésemelését gyorsan vitte keresztül a miniszterelnök ur, de a vasutasokról mélyen hallgattak. Mi nem mondjuk, hogy a fizetésjavításban részesült tisztviselők kevésbé volnának érdemesebb helyzetük javulására, mit a vasutaiak, de igenis állítjuk azt, hogy a Tisza kormány a fizetés emeléssel is kortes politikát üzött. Tisza gróf uralkodását az emberi kor legvégső határáig akarja biztosítani. Énnélfogva lekenyerizi azokat a tisztviselőket, a kiknek támogatására fültétlenül akar számítani. A vasutasokkal azonban fölös-

leges törödni, mert a vasutasok föltétlenül a kormány hívei.

Hogy pedig a kormánynak ez a feltevése nem volt alaptalan, arra épen maguk a vasutasok jogosították fel a mult időkben követett maguktartásával. A képviselőválasztásoknál a vasutasok voltak a kormány leghebbe és legkészségesebb szavazói és a vasuti votumok liferáltak tengersok mamehukot a mindenkori kormányoknak. Szinte természetesnek látszik tehát, ha a kormány a legujabb mozgalmat sem akarta komolyan venni. Pedig ez már komoly volt és veszedelmes. Am az elbizakodott gőg soha sem lát tisztán és így azt gondolta Tisza gróf, hogyha éven át lehetett üres ígéretekkel traktálni a vasutasokat, miért ne lehetne ezután is. A milliók amugy is kellenek az új ágyukra és fegyverekre. Cívilistára és más olyan közös kiadásokra, a melyből az ország soha egy fillért sem lát. De másfelől megakart mutatni, hogy neki erős neve van. Hogy lássák Bécsben, hogy a kéz, a melyik olyan alázatosan hajol meg fölfelé, hogy rombol Magyarországon. Az olyan kéz becses dolog Bécsben, ahol a politikuskok titkos örömmel nézték, hogy az erős kéz és erős gőg és az erős államférfiúvakság, milyen pusztító sztrájkot idéz fel Magyarországon.

Mert a sztrájk pusztításainak odiu-mát csak a kormány iránti vakbuzgalom és egyoldalú felfogás hártja a vasutasokra. Elsősorban annak a kormánynak büne az, a melyik állandóan kitért a vasutasok jogos kérelme elől és a melyik nem vett — mert nem figyelte a közállapotokat — tudomást arról az elkeseredésről, a mely a vasutasok lelket eltöltötte a mellőzés miatt. Azt a kormányt terheli a felelősség, a melyik nem fontolta meg a sztrájk veszedelmét, hanem lelkismeretlen könnyelműséggel sztrájkba kergette az alkalmazottakat az által, hogy erőszakos és jogtalan fellépésével, emberi méltóságukat megאלadó rendeleteivel csak jobban elkeserítette az összes alkalmazottakat, a kik békés uton keresik már évek óta helyzetük méltánylását.

De hát a kormánynak ugy tetszett, hogy még a mozgalmukat is elfojtsa, a mihez pedig kétségtelen joguk volt. Ugy tetszett, hogy semmit se engedjen még azon esetben se ha elpusztul az ország, mivel nem az ország az első, hanem a kormány a tekintélye. Ez a Tisza ur felfogása. Szerencsére más, sokkal hazafiasabb és józanabb felfogásuk van a vasutasoknak, mint annak a kormánynak, a melyik éretlenségében idáig engedte jutni a dolgokat. A sztrájkot, ha hinni lehet a híreknek beszűntették, anélkül, hogy eredményt értek volna el. De ez még ilyen képen nem jelenti a békét, nem jelenti az őszinte kiengesztelődést egyik

részről sem. A kormánynak kell megtalálni a módot arra, hogy a vasutasok kérését, a méltányosság határáig teljesítse. Ne hivatkozzék az állam hatalomra a kormány tekintélyére és más ostobaságokra, hanem keresse az őszinte kibékülést, mert erre van a legégetőbb szükség. Ezt az ügyet a teljes kiengesztelődés nélkül jól rendezni nem lehet — már pedig hogy jól legyen rendezve, azt az ország igen fontos érdeke követeli.

A Kossuth-párt és a delegáció.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt körében még most is erősen kísért az a kérdés, hogy a párt egyes tagjai belemehetnek-e, vagy nem a delegációba. A párt tekintélyes része a delegáció tárgyalásaiban való részvételt helyesli. Barabás Béla, a párt egyik vezető tagja arról a kérdéssel egy aradi hírlapíró előtt közelebb így nyilatkozott:

— Olyan nagy érdekeink forognak kockán a delegációban — jelentette ki Barabás, — hogy a nemzet javára valóan tartom, ha a jogaink ellenőrzésére vállalkozunk. Ha ez meg fog történni, erősen hiszem, hogy sok minden nem lesz majd úgy, mint eddig volt. Ugy vélem, hogy nemcsak borsot törünk a katonai hatalom orra alá, hanem erős rést ütünk az akarátán is. Egyébként — folytatta — szerintem ennek a kérdésnek az elbirálása elsősorban is a választóink elé tartozik, mivel hogy változást jelent a programunkban. Hanem hogy helyes, okos és észszerű volna, ahhoz kétség sem fér. Hiszen ha annyira elszigetelt volna a véleményünk a politika egész vonalán, mint a delegáció intézményével szemben, akkor voltaképpen mandátumot sem volna szabad vállalnunk, mert ott is beleütdünk a közösgyes „áldás“-ba.

A gyalogság új felszerelése. Mint értesülünk, a hadügyminisztériumban oly terven dolgoznak, amely szerint a gyalogság föltényfölszerelését emelik anélkül, hogy ezzel a megterhelés növekedne. A föltényfölszerelés után 100 föltény helyett 120 föltény lesz. Ezen súlyemelés ellenében a borju megszabadul a kamászlótól és pamut-ingtól, ezeket más élelmi és ruházati czikkkel együtt, melyeket eddig szintén a katonára vitt, a csapatok muníciós és élelmi szekerei fogják szállítani. Ez által a teherkesbédés 2,250 kg-ról tesz ki, amit ha egybevetünk a 20 föltényt súlyával, a teherkibbédés 1,570 kiló lesz. A csapatok engedélyt kapnak a hordható sátor-felszerelésnek szükség esetén kocsin való szállítására is.

Szózat a székely mentők vezéreire.

(Hiba a székely-mentés terén.)

Hogy a székelyek ügyét egész Magyarországnak föl kell karolnia, hogy a székelyek megmentését, istápolását államnak, társadalomnak, szóval mindenkinek szívén kell viselnie: megdönthetetlen igazság. De hogy mindehhez a kezdő lépést, a legerősebb akciózt magának a székelységnek kell megteremtienie: napnál világosabb. Mégis nem egyszer olyan bünsö közönyt, maradi-

ságot és Isten tudja minek minősíthető eljárás tapasztalunk a székelyek egyrészeről, amelynél megáll az ember esze.

Ime, a sok közül egy eset:

A szegedi Székely Társaság azzal a nagy szabásu tervvel lép föl, hogy egy nagy ásványviz raktárt létesít, amely nemcsak Szegedet, hanem a szomszédos vármegyéknek is ellátja jó olcsó székely ásványvizekkel a külföldi vizek és a rossz szódavíz kiszorítása czéljából.

Ennek a sikere három dologtól függ. 1. Adnak-e vagyon számára vizet a székely ásványviz tulajdonosok, vagy egyenként, vagy többen együttesen? 2. nyújt-e 50 százalékos vasuti kedvezményt a kormány és 3. eltörli-e vagy leszállítja e Szeged városa a víz után járó fogyasztási adót? Ha e 3 kedvezmény meg lesz, a vállalat pompásul sikerül, ha nem, megbuktunk.

A szegedi Székely-Társaságnak erős a reménye, hogy e két utóbbi kedvezményt eléri, mert a szükséges lépéseket jól tette meg. Csak az a baj, hogy onnan fenyeget veszedelem, ahonnan legkevésbé várná a józan eszű ember. Ugyanis a székely ásványviz tulajdonosok, akikhez mindenikhez részletes és világos fölszólítás ment, mind-egyik még csak nem is válaszoltak a megkeresésre . . .

Ehez azt hisszük nem kell magyarázat. Ime, ez a mi bajunk: lusták, közönyösök vagyunk a botrányosságig. Ha nem vennők komolyan a dolgot, ezek után mi is felhagynánk minden hazafias székely mentéssel s élénk önző módon magunknak, a magunk módja szerint. De nem az a czélunk. Ezért arra kérjük az összes székely társaságokat, lapokat, vezetőket, hassanak oda, hogy ezt a fontos szegedi kezdő lépést ne engedjék a közöny és lustaság posványában elmúlni. Tegyenek ők is valamit, mert mindent másoktól várni abszurdum és lehetetlenség.

A szegedi székely
 ásványviz-raktár-bizottság nevében
 Sassi Nagy Lajos,
 tanár-titkár.

A husárok emelkedésének okai.

— Három czikk. —

I.

Kolozsvár igazában csak az utóbbi husz év alatt fejlődött nagyvárossá és ma még szinte két emberöltő alakjai járnak-kelnek utcáin, a kik még élénken emlékeznek azokra a régi jó időkre, a mikor a 20—22 ezer lakossal bővelkedő város piacán a mai árakhoz képest potom árny fedezhette a fogyasztó közönség szükségleteit.

Feljegyzéseim szerint akkoriban a piaci árak következők voltak:

	1886-ban.	1904-ben.
Marhahús vegyesen	30—38 kr.	145 fill.
Szópós borjú	40—42	160
Sertésbús	28—32	150
Juh bús	20—26	—
Rántani való csirke párja	25—30	140
Süti	40—45	—
Rucznák párja soványan	45—50	—
Tojó pulyka	1 ft. 60.	—
Kakas	2	—
Liba párja	1	40

Ezekhez alakultak a többi élelmi cikkek árai is. Például tojást nyáron 8—9 darabot vetünk 10 krajczárral; télen 5—7-ét. Hol vagyunk ma ezektől . . .

Az 50—52 ezerre felszaporodott fo-

gyasztó közönség tehát a mai két-háromszoros árak miatt méltán hangoztatja panaszát, miután sem a munkás, sem az iparos osztály kereseti viszonyai, sem a hivatalnoki kar javadalmaza nem alakult úgy, hogy a mai árakat megbírhassa.

Ezért feltétlenül szükséges, hogy most már a városi hatóság is komolyan foglalkozzék városunkban a közlekedés kérdéseivel, melyre nézve első nyilvános lépésének tekinthetjük a f. hó 21-én megtartott értekezlet egybe hívását.

Ezen az értekezleten voltam bátor talán nagyon is vázlatosan egyes régebbi és részben még ma is fennálló olyan okokra rámutatni, melyek a husárok folytonos emelkedését okozták.

Ugy látom azonban, hogy gondolataimat nem fejeztem ki olyan módon, a miként akartam, mert az értekezletről közreadott hírlapi tudósításokban némely kifejezésem úgy adatott vissza, mintha városunk gazdaságát megrovási kalandba kevertem volna.

Itt bizonyára félreértés forog fenn az elkapott szavak értelmezésében, mit a további szemrehányások elkerülése végett meg kell magyaráznom, másrészt pedig arról is szeretnék még néhány szót elmondani, hogy valójában mik hát nézetem szerint a husárok folytonos emelkedésének okai és miképpen nek a legsürgősebb teendők a helyzet javítása szempontjából?

A mennyire az én ismereteim, megfigyeléseim és feljegyzéseim terjednek, egy látom, hogy a mai szükséglet elsősorban is a régi nagy bőség okozta.

A mult század második feléig, sőt hazarésünkben egészen a hetvenes évekig mások voltak a gazdasági termelés viszonyai és feladatai mint ma. A legelő és szénatermő területeknek bővében voltunk s főleg a legelő bősége és olcsósága tekintetében csaknem páratlanul állanak a kulturálmok között.

Még a kolozsvári határban is, a hol pedig már a mezőgazdasági termények értékesítésére akkor is kedvezőbbek voltak a viszonyok, csupán 3—4 forint fübert kellett fizetni 6—7 hónapi legeltetésért egy darab lábas jószág után. Más vidékeken egy-két forint volt a fűber, míg igen sok helyen az állami erdőségek körül és között, valamint az osztatlan községi közös legelőkön csak a pásztorbér és sópénz — együtt 60—100 krajczár — terhelte a gazdákat.

Ezen viszonyokkal szemben a szemes gabona értékesítésének feltételei, a közlekedési eszközök kezdetlegessége miatt igen rosszak voltak. Nem volt tehát a magtermelés fokozása a ga-dáknak érdekében, ellenben az állattenyésztés, mint ősi foglalkozás s mint jobban jövedelmező üzletág általánosan fel volt karolva és így a népesség számához viszonyítva nagy, a föld területéhez arányosítva pedig viszonylagos bőségben voltak nálunk az állatok. Szóval husbőség volt, mely a társadalom fogyasztó osztályának életviszonyait kedvezővé, a megélhetést olcsóvá tette.

Ilyen viszonyok mellett természetesen a kisebb javadalmasú tisztviselők is, de a munkás, iparos, kereskedő és minden rendű és rangu fogyasztó olcsón fedezhette szükségleteit, vagy más szóval az élelmezési viszonyok kedvezően és jól alakultak a kereseti viszonyokhoz.

A mint azonban a vasut, mint a haladás és fejlődés hatalmas eszköze, keresztül szelte hazarésünket, változni kezdtek a viszonyok. A gazda-osztály ugyanis már előzőleg sokat panaszkodott, hogy szemben a ránehezülő terhekkel, terményeinek értékesítési viszonyai oly rosszak, hogy a birtokba és felszerelésbe fektetett tőkénél alig pár százalékat tudja kivenni: vagyis a mezőgazdasággal való foglalkozás nem volt jövedelmező

— Meglátszik kegyeden, hogy éjjelnappal örökdött mellette — mondta Geoffrey gyöngéden. Testvéries gondoskodásával kifárasztotta magát.

— Mindig úgy éreztem, hogy ő hozzám tartozik — volt az egyszerű válasz. Nagyon erős kötelék van közöttünk. Ő valamit tesz értém, a mit rajta kívül senki sem volna képes megtenni. Habár tényleg nem, de mi a szívünkben testvérek vagyunk!

Egy gondolat villant meg a Geoffrey lelkében. Lehetőséges volt-e, hogy Konrád és ez a kedves leány testvérek legyenek? Ime, itt volt az a nő, a ki az ő szívét megnyerte, de a kire a sorsnak valami különös vegyeszte, egy más és nemesebb természet adott. Agyanazok a tulajdonságok, melyek Lindában hiányozni látszottak, e csodálatos hasonmásában kétszeres arányban mutatkoztak.

Az a felfedezés minden idegét rezgésbe hozta és az az árny, mely néhány órával ezelőtt az életére látszott borulni, teljesen eltűnt.

Azonban ezen vizstérium lényegét csak a következő este vizsgálta meg komolyan. Hildát reabeszélték, hogy néhány órára fekdjék le és Diána volt a beteg mellett, de Hilda meghagyta, hogy rögtön szólítsák, ha Konrádnak szüksége lesz rá.

De a nyári nap hosszú óráiban nem háborították és ő mélyen és jól aludt; midőn fölébredt, látta, hogy az árnyak megnyultak és alkonyat felé járt az idő. Sietve kelt fel, egy hosszú fekete ruhát vett magára, mely tiszta olaj színez és csodálatos bronzszínű hajának a fényes tömeget a legfinomabb relatív helyezte. Még mindig volt egy kis fáradság a szemében és az arca halványabb volt, mint rendszeren; de a lépése tele volt ruganyos bájjal, a mint az illatos kertbe kilépett, mert a szabad levegő olyan hanggal látszott őt hívni, a minek nem lehetett ellentállani. Ő oly hosszasan — oly hosszasan volt szobába zárva.

Hilda a monskholti kerteket nem igen ismerte, ámbár a Kourland távozása után Konrád gyakran kérte, hogy látogassa meg

TÁRCSA.

A rejtélyes dominó.

(Francziából.)

XV. Lajos uralkodása idején az udvarnál fényes külsőségek rendeztek, a melyek abban különböztek a rendes udari ünnepélyektől, hogy bárki résztvehetett bennük, ha a belépőjegyet megtűdta vásárolni, ami tekintettel arra, hogy a vendégek testi jólétéről a királyi konyha és az udvari pinczesterek gondoskodtak, elég borsos áron volt kapható.

Ilyen alkalosságnépelet rendeztek a dauphin nagykorosításának napján is.

Óriási tarka, álarcos tömeg hullámzott a királyi palota termeiben s az udvar gyönyörködve nézte a tömeg torrongását. A szomszédos termekben gazdagon felszerelt falatozók voltak felállítva, a melyek körül a leg-tarkább álarcos csoportok nyüzsgöttek.

Mindenféle érdekesebbnél érdekesebb alak volt az álarczások között; érdeklődést azonban csak egyetlenegy tudott kelteni köztük. Egy sárga dominó. Pedig tulajdonképen nem volt rajta semmi rendkívüli, éppenséggel semmi feltűnő. De nem is külsőséggel keltette az érdeklődést, hanem azzal a télelmes étvágygyal, amelylyel minden megehető és megihatott elpusztított. Szobáról szobára ment, büftetől-büftethez, egyik asztaltól a másikig és nem csak kóstolgatott, hanem valósággal elnyelt mindent, ami a kezéig érte. Az egyik asztalnál egy egész tyukot tüntetett el, a másiknál egy fél sonkát, és mindenütt csak úgy öntötte magába a pezsgőt, meg a finom italokat üveg-számba.

Egy pillanattal később átlment egy másik terembe, és ugyanazt a hőstettet követte el, ugyanolyan étvágygyal. Ez is így ment egész este, amíg végre a közönség, amely

előbb mulatott a dolgon, később nyugtalan-kodni kezdett, sőt megbotránkosításának hangosan is kifejezést adott. Lassankint olyan általánossá lett a méltatlankodás, hogy a dauplin föléhez is eljutott.

— Ez csak maga a sátán lehet — mondotta egy öreg nemes ember. — Meg kell nézni, vannak-e szarvai.

— Az étvágya után itélve inkább valami szegény, éhes po tánának tartanám — mondta a herceg mosolyogva. — De a dolog mélyén mégis büvészetnek kell lennie. Valami szemfényvesztésnek. Talán a dominója ranczai között tünteti el az ételeket, a bort meg valami titkos edénybe tölti?

— Oh nem! Fenséged a saját szemével meggyőződhetik róla, hogy a dologban nincsen semmi szemfényvesztés — mondta az egyik udvaronc. — Nézzen csak oda Fenség.

A sárga dominó éppen akkor lépett az egyik terített asztalhoz és egy üveg bort megragadva töltött magának. Nem télt bele egy pár pillanat sem, és az üveg üres volt. Akkor azután egy egész tyukot szedett fel maga elé a tányérjára, amelyet egy pillanat alatt bekebelezett, elfogyasztván hozzá tekintélyes mennyiségű kenyeret is.

A herceg és környezete hallgatva figyelt a sárga dominó minden mozdulátát, mely végre egy nemes ur, megjegyezte, hogy ő most harmadszor látja az est folyamán a titokzatos dominót ilyenformán vacsorázni.

— Micsoda?! — mondá egy másik. — Szavamra mondom ez már nyolczadik lakomája — én magam láttam?

— Mondja, hogy a tizedik és közelebb jár majd az igazsághoz. — Esett köze egy harmadik.

— Es még közelebb, hogy ha tizenötöt mond — elegyedett bele Berd marquis a beszélgetésbe.

— Igazán? — mondta a herceg feszült kíváncsisággal. — Hivják ide kérem a szertartásmestert. Meg kell tudnunk valamit erről a titokzatos vendégünkről.

Csak hogy a szertartásmester sem igen tudott semmi közelebbit mondani, oda ment

hát magához az ismeretlenhez, akit éppen egy pohár madeira felhajításában zavart meg. — Ő fensége a dauphin kéri a sárga dominót, hogy tegye le álczáját. — Mondta a szertartásmester udvariasan, a dominóhoz lépve.

Az ismeretlen egy pillanatig habozott. — Teljesítse kérem a fenség kérését. — Ismételte a szertartásmester.

— Kénytelen vagyok vele — mondta a dominó vállat vonva — a fenség kérelme parancs. Nem tehetek ellene semmit.

Ezzel a szavakkal ledobta csuklyáját és a herceg hűledező kísérete előtt az angol brigád egyik közlegénye állott.

A meglepetés azonban csak egy szempillantásig tartott, aztán ellenállhatatlan nevetési vágy lépett a helyére.

A dauphin tért magához legelőször a kacagásból s annyi komolysággal, amennyi éppen a helyzettől tellett, beszélni kezdett a katonával.

— Azt nem is kértem tőled, hogy milyen módon jutottál be ide a termekbe, csak azt mondd meg nekem, hogy a csudába tudsz megvacsorázni egy este?

— Annyszer? — ismételte a katona. — Alázattal megkövetem fenségégedet, én épen csak hogy elkezdtem volna vacsorázni akkor, mikor fenségéd parancsát kaptam.

— Akkor kezdted volna? — csodálkozott a dauphin. Na dehát akkor hová tűnt az a sok tyuk, a sonka, meg a borok?

— Ha fenségéd az egészet tudni kívánja! — mondta a katona zavartan. — Hát ugy volt, hogy ma az én csapatom került őrségre a palotába. Össze beszélünk ennek következtében és egy belépő jegyet is vásároltunk közösen. Ez a sárga dominó mindannyiunkra illik. Így csináltuk aztán, hogy a csapat első sora itt vacsorálhatott, én vagyok az utolsó.

A második most kezdett volna és az első ember alighanem türelmetlenkedik is már, hogy engemet felváltson.

A dauphin nevetett és megvendégelte a kint váró katonákat is.

az olcsó árak miatt. Ezt a panaszt meg kellett hallani minden faktornak, mert hiszen hazánkban mind maig a mezőgazdaság képezi a főüzletet; ha ez nem fizet, akkor az állami és községi terhek fedezetlenül maradnak és a gazda-országi, mint nemzetfelelő, elvesztett jelentőségét, a mi végső következményeiben igen-igen szomorú eredményre vezethet.

El kellett tehát következni azoknak az intézkedéseknek, melyek a mezőgazdasági termények és állatok értékesítését kedvezőbbé tették. Az állatok kivételét kedvező nemzetközi szerződésekkel biztosította a kormány és egyidejűleg Szerbiából korlátozta, Romániából pedig akadályozta az állat behozatalt. Vasutunk már volt, az olcsón és tömegesen termelő szomszéd kis államok konkurenciáját jó részt megszüntették és ezek által jól szituált export államává lettünk. Jó ideig el láttuk Németországot és Ausztriát, sőt Francia országot is jutott évenként pár száz ezer hízott ürü hazánkba.

A kivitel utjának folytonos egyengetése mellett az árak csakhamar annyira javultak, hogy már szép haszonnal járt az állattenyésztés.

E mellett a szemes gabonatermelése is folyton emelkedett, miután ennek értékesítése is lehetővé vált. Földünk ősi ereje ontotta a gabonát, állattenyésztésünk szintén kimerítetlen aranybányának ígérkezett és így gazdasági életünk fejlődése nagy arányokat ért, ott, ahol, hogy a mi kis gazdáinknak különösebb tevékenységet kellett volna kifejteni.

A népesedési arány is örvéndesen megváltozott, bányászat, ipar és gyári vállalatok utján egyes vidékek feltűnően népesedtek és a természetes szaporodás aránya is javult. Szóval a fogyasztók száma a régi időkhez mérten, óriási gyorsasággal szaporodott és hálá a gondviselésnek, ma is szaporodik.

A mig tehát egyfelől az állatok és egyéb termények kivitele nagy arányokban folyt, addig a fogyasztók száma itthon is tetemesen növekedett. Ennek pedig természetes következménye nem lehetett más, mint az, hogy folytonosan nagyobb földterületeket kellett mivelés alá venni, addig csekély értéket képviselő legelő és kaszáló területekből, sőt sok helyen a kihasznált erdőterületekből is mindinkább több került eke alá, fogyott tehát a legelő és kaszáló, de mert vele együtt fogyott állatállományunk is, ennek hatását jó ideig figyelme sem méltatuk, hiszen még mindig volt elég állatunk és az árak csekélyisége miatt még folyton hangzott a panasz gazdáink részéről, mert úgy látszik igaz az a közmondás, hogy „evés közben jön meg az étvágy.”

IRODALOM.

„Innen-onnan.” Ez cím alatt bocsátja közre Elza legelső tárczagyűjteményét dr. Báncsó József a m. t. akadémia I. tagjának előszavával a „Korvin Mátyas”.

Elza név alatt a kolozsvári uritársaságok egyik ismert fiatal tagja adja közre jó idő óta tárczazikkeit, melyeknek egyrésze éles, találatos megfigyelés, másik része viszont kedves, derűs, sugárzó hangulatú révén széles körben a legelőkelőbb érdeklődést keltették föl s nem elenyésző sablonok szerint dolgozó szerző s annak jövődől irodalmi fejlődése iránt.

Az Elza tárczáit a „Korvin Mátyas” részv. társ. adja ki. A könyv májusban jelenik meg. Ára 2 és 3 korona lesz.

Ocsmányságok.

Budapestről táviratozzák: Fenyő Sándor az Egyetértés főszerkesztője a Koronahar-csög-utczában üldözve vette egy fiatal úr leányt. A Klotild-palota kapuja alatt az inzultált leány atyja lépésről lépve meghallotta a sikoltást s vassbotlal megverte Fenyőt.

Eddig a tény. Természetes, hogy ilyen nyílt utczai botrány előtt lehetetlen volt szemet hunyni a rendőrségnek, valamint az is természetes következménye a dolognak, hogy az erkölcsienának előkelő állástól azonnal meg kellett válnia. Maga az eset azonban érdemes a különösebb bonczolgatásra, mert Budapesten a botrányoknak ez a

öt és nézze meg a régi családi féskét. De Hilda csak egyszer engedte magát Konrád által a csolnakban a kerti kikötőjükhöz vinni és a kert félreesőbb részeit megmutatni. Ez a nagy terrász, melyre a szobák ablakai nyíltak, új volt előtte, mint szintén az onnét nyert kilátás. Nagy szépségét elragadtatással nézte, midőn közeledő léptek zajára megretent és a mint megfordult, szemlélő szembe találta magát Geoffreyvel. Az ifjú köszönése nem volt konvencionális.

— Ah, most látom igazán! Ez nem Verschoyle Linda!

— Anyira hasonlítok hozzá? — kérde Hilda egy pillanatra az övéhez emelve a szeméit, és azután ismét a fák és folyó felett nézett a messzeségbe.

— Midőn először láttam magát — a félhomályban — jobban megdöbbenem mint hogy azt el tudjam mondani. De most, midőn a nap tiszta világa süt magára, még jobban látom. És ez nagyon feltűnő. Rashkoff kisasszony, ugy-e rokona Lindának?

— Igen, — válaszolt Hilda a nélkül, hogy rá nézzen — mi rokonok vagyunk.

Konrád tud enyit; de ennél többet nem! Én szeretnék ezzel a rejtéllyel és titkolózással felhagyni — ha bizonyos volnék, hogy Lindát azzal semmi képpen sem bánthatam meg.

— Természetes, maga tudja, hogy Verschoyle kisasszony Lockwood Vikontnak, a Lord Silverfall idősebbik fiának a jegyese, de nagyon gazdag és magas állású férfi? — mondta Geoffrey.

Hilda élénken fordult feléje, és az arcán — a csodálkozás, kétség és öröm különös vegyülékének a kifejezése volt.

— Még nem hallottam. Ó ritkán ír. Azt tudtam hogy Silverfallban volt.

— Tehát levél utján beszélt magának róla?

— Igen; de oly sokakról beszélt. Néha zavarba jöttem felettük. De róla nem beszélt többet, mint a többiek.

legembertelenebb és legaljasabb fajtája kezd a rendszeresség törvényszerűségével ismétlődni. A kosaras asszony vértforraló története még benne él a köztudatban s még az a tenger sok gyalázatosság sincs elfeledve, a mi az utóbbi évek bűnkronikáit tarkítja. Hogyan védekezzen a társadalom ez emberi alakban bujt fenevadaktól? Az a viruló úri leány, ki szerencsére hamar érkezett haza a Klotild-palota kapujába, véletlen szerencsének köszönheti szerencsés megmenekülését. A szemérmes, emberi mivoltából kivetkőzött üldözője a törbejeztének, elcsábi társnak ezer meg ezer változatos módját ismeri, melyek önkénytelenül, a legteljesebb és legnaivab bártatlanság harmatos hitével, a semmi rosszat nem sejtő lány tiszta gondolatával sétáltatja be büntanyájába a földi kincsek legdrágábbját, az ártatlanságot, a testi érintetlenséget.

Ki tudná feljegyezni, számon tartani csak egy ilyen ember erkölcsromboló életfolyamának bűnterhes lekszikónát? Pedig hány van, fővárosban különösen, de a vidéken is, kika felébredt állat olthatatlan szomszágával lesnek a gyantulan áldozatokra.

A társadalmi önvédekezésnek részükre fenntartott guzsbakotója az a rendes körülmény, mely az előkelő állás, rang, vagyon kiváltságával, a törvény előtti egyenlőségek csunyánál fölfiricskázó kivételességével veszi oltalmába e közveszélyes embereket. Ez az ur kit a mai utczai skandalum végre palamés publice a nyilvánosságának s a rendőrségnek kiszolgáltatott száz ezrekkel takarta el már régen a kis nyílást, melyen keresztül belátni lehetett volna beláthatatlan bűnlajstromába. Mert határozottan tény, hogy botlítások előtt, alatt és utána is próbált alku kötni, igérni mindent eget-földet, csakhogy ezuttal a szemérmes és a tisztesség nem kellett, hogy áldozatot hozzon a megélhetésnek, a megalázható koldusságnak. Uriemberrel volt dolga ezuttal az erkölcsihiánának s most végre annyira eltitkolt és ezekkel eltusolt ocsmányságok után megadta azt, a mivel tartozott, a hátával, az állásával és a nyilvánosságra huzoztatással.

A közönségnek pedig legyen ott a vasbot a kezében, mint annak a még szerencsésnek mondható apának. Ez a vasbot ilyen esetben a paragrafusnál is súlyosabb. Vegyen tüstént ott, ahol éri véres elégtételt, zuzzon, öljön, vágjon, mert nemtelen életet olt, hogy a nemest, a főhéheret megmentse. Az egyetlent, szent klenodumunkat így lehet csekély, de hathatos védelmet biztosítani. S a fizikai és hivatalos kalváriáit következzék az erkölcsi. Sajtja a legteljesebb megvetésével a társadalom e fertőzött lelkeket, kik megméltelyezik a levegőt, a merre járnak.

k. m.

SZÍNHÁZ.

Ocskay brigádéros helyett „A tudós nők”. Még a múlt hét hétfőjén a fővárosba utaztak Tompa Kálmán és Mátrai a Szindusz-Egyesület évi közgyűlésére, s a vasuti sztrájk miatt beállott forgalom zavarok miatt még ma sem érkeztek haza. Ez az oka, hogy a mára kihirdetett „Ocskay brigádéros” helyett ma este Molière vigjátéka „A tudós nők” kerül színre páros számú bérletben.

Pry Pál, a kitűnő angol vigjáték, melyet a múlt héten olyan szép sikerrel elevenítették föl, holnap páratlan bérletben kerül színre a főszerepekben ugyancsak Megyeri, Kassai, Mészáros és T. Csige Bótkével.

A takaródó. Beyerlein szenzációs hatású katonai drámájára már elkészült teljesen a személyzet. A szombati bemutató előadásnak külső fényét emelő szép porosz katonai egyenruhák is elkészültek már. A nagy személyzetű drámának vezér alakjait Tölvölgyi Margit, Szakács, Mészáros, Szegő, Kassai, és a bemutatózó új tag — Vámos Hugó játsszák.

Oh, remélem, hogy boldog lesz! A Vikont szereti őt? Gyönyörű és türelmes lesz vele? Nem vár tőle nagyon sokat és nem egy könnyen lesz családva?

A Hilda hangjában és tekintetében igazi aggodalom volt és a szavaiban volt valami, ami a Geoffrey érzékét élesen érintették. Az kétségeskedést és félelmet látszott mutatni.

— Lord Lockwood nagyon nemeslelkű, nagyműveltségű és jó szívű férfi és sohasem látam senkit szerelmesebbnek, mint a milyet ő!

A nővérem, aki udvarlását figyelemmel kísérte, ugyan ezt mondja — nem Diána, de a fiatalabbik nővérem. Francziska, kinek csudálatosan élesek a szeméi!

— Franceska — igen, tudom! Konrád beszélt róla és Linda szintén. Tehát ő lord Lockwoodnak a jegyese? Ah, adja, az ég, hogy minden jóra forduljon!

Árczát ismét a lenyugzó nap felé fordította, de nem látszott azt nézni, szépséges gyönyörű arcán éppen annyi árny volt mint derű. Geoffrey egy lépéssel közelebb ment.

— Bántja valami? — kérde szeliden.

— Magam sem tudom, néha aggódom Linda felett. Nem értem őt úgy a hogy érti szerelmét őt! Boldogsága nagyon becses előttem. Nem így van e és mindig az iker-testvérekkel, ha bár egymástól elválasztva, távol és különböző körülmények és viszonyok között növekedtek fel?

— Iker testvérek! — ismétlé Geoffrey, megrémülve, — aztán hirtelen elhallgatott, mert látta, hogy Hilda akaratlanul árulta el magát, és félig sajnálta, hogy a leány titkát megtudta.

Pár pillanatig mind a ketten hallgattak, Geoff szégyenkezve és Hilda nagyon elgondolkozva és aztán oly teljes bizalommal nézett fel az ifjura, ami annak szívébe kergette a vért és az egész tájképet tánczoltatta a szemé előtt.

(Folytatása következik.)

Heti műsor:

Szerda: Pry Pál.
Csütörtök: Aranyvirág.
Péntek: A Stomay-család.
Szombat: A takaródó. 1-ór.
Vasárnap d. u.: Sherry.
este: A takaródó.

Egyleti élet.

A budapesti Dávid Ferencz-Egylet 1904. április 30-án (szombaton) délután 6 órakor a Koháry-utcai unitárius templomban (V. ker. Koháry-utca 3. II. em.) telolyasó ülést tart.

Szociálisták tüntetése.

Kolozsvár, ápr. 26.

Hogy helyre állt a csend és rend, megindult forgalom és a szárnyszerű folytatja áldásos működését, kellett egy kis utca-i hecező is a kolozsvári polgárságnak, rendőrségnek, és néző publikumnak, mert mit ér az egész nagy fizetés-felemlés és háború, ha utóljára is utca-i csetepaté izgalmai között, nem káltya el magát az elnyomott, szertörtő a napi robotban agyon hajszolt munkás; éljen a szociális demokráciáj! Éljenek a vasutisták. Abozug Tisza István! El kell ismerniök a tüntetőknak, hogy a vasutasok ügyén nem lendítették egy mákszemnyit se. Hát akkor mit akartak ők? Hangulatot, halljuk a választ. No, köszönöm alásan az olyan hangulatot, ahol nádpálca suhog az emberek hátán, kardok csattognak, pattognak, a lovak durva patái háganak a cipősarokra. A tegnapi tüntetés hangulata körülbelül ez volt. X eljött hazulról vacsora után, jó kedvvel, telt tüdővel. Egy óra múlva hazatért és csurogott a vér a bal füle mellől, lenyelte mind a két zápfogát, két lepedőnyit kétség huzódik a lapockájára táján és káromkodik, mint egy becsapott komfortábilis. Így általánosságban még szegyezzünk le egy igazságot. Tegnapi rengeteg plakátot kiabáltak, hogy Kolozsvár érdemes polgárai ép e válságos napokban ne kíváncsoznak ki este nyolcz óra felé csendes, boldog otthonukból. Mit látnak az előre esedekelt otthonmaradás órájában? Zsufolva voltak a járdák. Ott volt, a kielőhelytől. Tán még a betegeket is kihozta megnézni az ingyen látványosságot. Elegáns úri hölgyek sikongtak, kiabáltak, mikor a lovasrendőrök megindították a tömegfeloszlást hajszát.

A tüntetés kiinduló pontja a Malom-utcai szociáldemokrácia helysége volt. Ugy hét óra felé ide sereglettek akik azt akarták korusban énekelni: hogy éljenek a vasutisták. Le veled Clopi Pistol... Egy negyed óra múlva indult meg a tömeg, mely felszaporodott a látni és kiabálni könnyen kapható utca-i suhanékkal, inasokkal és más névtelen gyerekekkel, vagy háromszázfőnyi csapatra. Rövid, de velős nyilatkozatok, a kormányzás mai sátnyult állapotára vonatkozó megjegyzések, paprikás szólások hangzottak el, néhol találon, néhol több lármával mint ötlettel. Így ért el a hőmpölygő áradat a főtérről, ahol a rendőrség, úgy gyalog, mint lovan készenlétben várakozott. Az első összetűzés az Európa-kávéház előtt történt, hol a járdán négyes sorokban tüntetőn haladtak a szociálisták.

Le a járdáról, kiáltották a rend és csend ez alkalomra számoktól megfosztott őrei. De ez nem ment oly könnyen, ahogyan hiték. Közbe kellett lépni erőiesen, mire aztán megfogarták nádvesszikeket a rendőrök a levegőben, futott kiki a merre látott, a merre szabadabb volt a járás. — De nem azért oszlott szét a tüntető sokaság, hogy csupa kedélyességből a rendőrség vidám mulattatására össze ne verődjen. Háromszor-négyszer megismétlődött a csoportosulás és a rendőri beavatkozás. Közben történtek jelenetek, melyek nem voltak híján a jóízú humornak s pompásan megélvezte az, kinek érkeke van a tömeg érdekes lélektanához. Egy lovasrendőr lezuhanat vágatató paripájáról.

— Fogd meg a „Fogd meg!” — Üsd, nem apád! Ordította száz torok és késztűlt rá rohanni, hogy eltiporják a szerencsétlent. Jött a segítség s a kötelességteljesítés nem mezején elhullt bajtársat kíségette a tumultus éhes körmei közül a gyöngéd kollegiális figyelem.

Kellemetlen incidens történt az Egyetem-utca főtéri sarkán. Megállt itt vagy harmincz főtnyi egyetemi hallgató és a nagyest szenzációs látványosságához illően figyelte az események zajgó hullámait.

A szociálisták azonban nem szinjátszók, a sarokálló nem páholy, ilyenén értelemben felszólította a két rendőrtisztviselő az egyetemi hallgatókat az oszlásra. Szó és hangos megjegyzés nélkül, ezuttal talán kivételes jóindulattal és engedelmes készséggel indultak meg az egyetem felé. Mikor ugy az utca közepén lehettek, utánuk vágat négy gyalogos és kapualji, bakateremburázások egész virágos lekszikónát zudítva, kivont kardjukat dobálták utánuk sőt formálított meg is kardlapozták őket, miközben kijentéseket hangoztattak, hogy már rég fáj a foguk rájuk és ha külön-külön kapnák egyikét másikat, csak akkor lenne igazi hadd-elhadd. Orlovsky Ferencz joghallgatónak elhasított a homlokát, ugy, hogy társai kezfényfogva vezették lakására. Feljelentést tennének az egyetemi hallgatók, kik csak a rendőri feladatok szerint részesíthetők olyan elbánásban, mint hely és foglalkozás nélküli minden városhóli kikopott kömívessegek, de bölcsrendőri intézkedésből a rendőrök a számokat leszedték, hogy minden kontrol nélkül használhassák kardjaikat.

Tegnapi tüntetés alkalmával összesen 18 egyént állított elő a rendőrség, nagyobbára iparosokat és napszámásokat. Az előállítottakat Csoma Zsigmond főkapitányi fogalmazó hallgatta ki és igazolás után három kivételével, kiket letartóztatott, valamennyit szabadon bocsátotta. A letartóztatott tüntetők a következők: Józsa Ferencz asszaltossegéd, Szócs Mátyas szabósegéd és Tegledi József lakatossegéd.

A rendőrségnek három sebesültje van: Bór Márton, kinek bicsekkel felválták a kezét, János István, kinek bottal ütöttek a fejére és Demeter őrmester, kinek kezefejét hasította fel valami, valószínűleg zsebkéssel.

A rendőrség a számlavérvés és az egyetemi hallgatók ok nélküli üldözésétől elte-

kintve helyesen járt el. Ha itt-ott erőiesen lépett fel, menti ezt az a körülmény, hogy falragasokon hirdette volt, hogy a közönség maradjon otthon. A rendőrség részéről a szigorú eljárás természetes, hisz ép a közönségért van. Szomorú dolog, ha ezt nem érti és nem méltányolja a közönség: Viszont azonban tapintat és éleslátás dolga, ha a rendőrségre is rá fér egy kis okulás.

A vasutasok sztrájkja.

Budapestről írják:

A sztrájk abbanhagyására igen nagy befolyással volt a

sztrájkutanya feloszlása a sztrájkolók besorozása.

Rudnay főkapitány vállalkozott személyesen arra, hogy a sztrájkutanyát feloszlassa.

Nem is került semmi fáradságába, mert a sztrájkolók néma megadással turték a legnagyobb inzultusokat is csakhogy rendetlenség ne támadjon.

A sorozás.

A mikor a rendőrökkel körülvtették a sztrájk-tanyát és onnan senkit se bocsátottak ki, nyomban kezdetét vette a katonai behívók kézbesítése.

A rendőrök által körülzárt tömegből sorra hívták fel a pódiumra ez igazolandót. Megkérdezték nevét, állomási helyét, foglalkozását. Végül azt, hogy katonae s ha igen, hol szolgál. A ki nem katoná, azt azzal küldték haza, hogy a sztrájkutanya tel van oszlatva és visszatérni nem szabad. A katonáktól megkérdezték, hogy közös-e vagy honvéd?

A kik katonakötelezettek, azok részére azonnal kiállították a sárga behívójegyet, huszonnégy órán belül való jelentkezésre. És megmagyarázták nekik, hogy a ki a behívásnak nem tesz eleget, katonaszkövénynek nyilvánítatik.

A behívottak, a mint megkapták a sárga idézőcéduát, kettős rendőri sorfal között nyugodtan hagyták el a sztrájkutanyát. Egyik se elégtelenedkedett, senki se méltatlankodott, pedig joggal háborodhattak volna fel az erőszakos hajszá miatt.

Az első pör.

Azonnal, a vasuti sztrájk kitörésének első pillanatában tisztán állott az a tény, hogy a sztrájk következtében az állomatt egész tömeg kártérítési pörrel fogják megtámadni a károsultakat. Mert hiszen kétségtelen az, hogy a forgalom szünetelése következtében egy ember, a kik fontos magánügyeikben elutazni nem tudtak, mint czegek, a melyek elkésést, elromlott áruik miatt óriási károkat szenvedtek, pörrel fogják megtámadni az államvasutakat. Késéget sem szenvedhet az, hogy ezek a pörök százezerekkel fogják szaporítani azt a kárt, a melyet a sztrájk az államnak amugy is okozott.

Az első pör — bár ez nem annyira az államvasutakat érinti — már meg is van.

Budapesti Tábort Ferenca a zuglói nagy sörcaarnok bérletulajdonosa, dr. Lengyel Zoltán képviselő utján kártérítési pert indit Rudnay Béla főkapitány, illetve a rendőrség ellen azért a kártért, a melyet neki a fővárosi rendőrség mai ismeretes jogtalan fellépése okozott. A főkapitány tudvalevőleg embereivel körülzártatta a sztrájkutanyát és oda behatolva, feloszlatta azt, bár erre igaz oka nem volt. De ez még nem volt elég — hanem lefoglalták a helyiséget és ott a bérlet engedelme és megérkezése nélkül igazolásra szólították fel az embereket.

Tekintve azt, hogy szombati napon a sörcaarnokában a legnagyobb a forgalom, a bérletulajdonos kára meghaladja az ezer koronát.

A székely vasut.

Sz.-Udvarhelyről írják:

A székelyudvarhely — héjjasfalvi vonalra és a közbeeső állomásokra katonaságot rendelték ki.

A vasuti állomáson felváltva egy-egy szakasz katonaság teljesíti a szolgálatot.

Hollaki főispán és Mattatisz őrnagy felsőbb intézkedés folytán megvizsgáltatták a vasuti állomáson levő 5353 sz. kasszát s kitűnt, hogy a vonatvezető azt teljesen lesezerelte. A mozgásba hozatalhoz legszükségesebb kellékek hiányoznak. A vonatvezető pedig ismeretlen helyre távozott. A gőzmérő és szabályozó csavar sem tudható hol van.

Az utolsó békefeltételek.

Utolsó feltételeiket a vasutasok a következőkben foglalták össze:

1. Komoly garancia aziránt, hogy a mozgalomból kifolyólag senkit sem érhet bántódás, nyugdíjazás és áthelyezés.

2. Alázattal kérjük, hogy az 1901-ben külön-külön beadott hivatalnoki, altiszti és szolgai, ugyszintén az 1899-ben fölterjesztett mozdonyvezetői és művezetői, végül az 1900-ban beadott állomáselőjárói memorandum, ugyszintén az 1904. évi pótmemorandumban kért fizetésrendezés és a vele kapcsolatos egyéb kérdések engedélyeztessenek, illetve életbeléphetessenek.

3. Szolgálati viszonyainkban új szolgálati rendtartás megalkotása utján való szabályozás.

4. Az országos szövetség megalakulásához való előzetes engedély.

5. A napibéres munkások kívánságainak és különösen nyugbérüknek sürgős tárgyalás alá vételét és legméltányosabb megoldását kívánjuk. Megbizzuk dr. Vázsonyi Vilmos urat, hogy ezen határozat alapján az országos pártokkal érintkezzék, kérve azokat, hogy a kibontakozásban segítségünkre legyenek. Felhatalmazzuk, hogy kívánságaink elfogadása esetén a kereskedelmi miniszter urral is sürgősen tudassa elhatározásunkat. Dr. Vázsonyi Vilmos, s.

k. a tanácskozás vezetője, Breuer Ferencz, s. k. jegyző.

Midőn azonban már ezeket tudomására kívánták hozni a kormányynak, Tisza kiadta a parancsot:

Nem kell velők többé szóba állani, majd elvégezni a katonaságot az ók dolgukat.

A vasuti sztrájk vége.

Tegnapi már említettük, hogy a vasutasok második 13-as bizottsága (az első 13-as bizottságot, mint 49-ben az aradi tizenhármát tömlöcbe tették, hogy kereszt-re feszítsék) azt hirdette plakátokon, hogy ők az erőszaknak engedve, az ország érdekeinek megóvása szempontjából munkába állanak s kéri kártársaikat, hogy példájukat kövessék.

A vasutasok körében nem talált hitelt ez a felhívás. Annyi félrevezető hazug táviratot kapnak, hogy nem tudják, melyik az igaz.

S miután ők esküt tettek, hogy a kártársaik érdekében kitartanak, legelőszőrűbbnek azt tartották, ha minden akciótól tartózkodva, bevárják a Budapestre leérkező küldöttöket.

Az altiszti körben.

Tegnapi délután egyhangu megállapodás jött létre, mely szerint az altiszti körből este 6 órakor mindenki elvonul. A kör helyiségét bezárják, nehogy a szociálista tüntetésekkel kapcsolatosan valami vád érje a vasutasokat. Este 6 órakor tényleg mindenki csendes otthonában pihent. Vasutast a pályaudvaron s lakásán kívül látni sehol sem lehetett.

Éjjeli akció.

Az üzletvezetőség ezt a körülményt felhasználta arra, hogy egyenkint szolgálatra bírja a vonatkísérő és vezető személyzetet.

Mindenkinek a lakásán küldött jelent meg, kérve, kapacitálva, a súlyos következményekre figyelmeztetve.

Ezek, néhol álmosan, hogy tovább pihenhessenek, aláírták a blankettát. Ma reggel azonban, a helyzetnek tudatára ébredve, tartózkodtak a munkába lépni, betegek lettek.

Az első hírnökök.

Tegnapi Budapest felől érkezett katonavonat csak hollokat bocsátott ki. Noé első két galambja a sztrájk özönvíze által körül fogott budapesti bérkából ma reggel érkezett meg.

Egyik állomási tisztviselő és egy mozdony-felvigyázó érkeztek meg a reggel 5 óra 55 percz helyett egy órai késéssel berobogott 502. sz. gyorsvonattal.

A vonatot egy zugsführer vezette. Egy frájter s egy gemeiner táplálta a gépet. Két szuronyos katoná őrökdött a masinán. Az állomásfőnök-helyettes a kalauzokba, a mozdonyfelvigyázó pedig a mozdonyvezetőkbe lelket öntött.

A kalauzok egyenruhát öltöttek, a mozdonyvezetők pedig egyenest biztatták:

— Lóra, fiúk!

Mindenki elfoglalta a helyét, szívében keserőséggel, 5 nap előtt hagyott mozdonyban.

A raktármunkások is vészre kaptak. Zubonyt öltöttek s reggel 9 órakor elfoglalták helyeiket.

Az üzletvezetőségnél.

Ma reggel 9 órakor az üzletvezetőség még ki volt halva.

Hivatalnokok még nem voltak. Nem volt pénz. Nem volt levél. Nem volt mit feldolgozni. Csendesen, egyenkint szállingóztak be.

Délire remélték a forgalom helyreállítását.

Délire várják a Budapestben rekedt többi küldöttök hazaérkezését is.

A kolozsvári vasut állomás képe.

munkához láttak. Két óra múlva már utnak indult egy vonat Tövis felé.

Am de a jó hír a villány szárnyán szét-röppent. A turpisság csakhamar kiült. Az elindult vonat már Tövisnél elakadt.

Egy kolozsvári vonatvezető ült a vonaton az legrögt s gyalog ment tovább. Elfogatták. Később szabadon eresztették. A nagy lelkesedéssel munkába állt vasutasok a becsapás miatt elkeseredve abba hagyták a munkát Aradon.

Ennek hírével igyekeztek Kolozsvárt egy egész napon keresztül életet önteni a vasutasok fásult tagjaiba. Nem sikerült. Átlátták a helyzetet.

Csodálatsok a Tisza tere. Tiszta eszközök helyett csalafintaságokkal, becsapásokkal, ráolvasással akarja megkurusolni az elmégesedett bajt, mely az egész ország testi szervezetének egészséges vérkeringését megakasztja.

A hetes jelzés.

A sztrájk kiütését így írják le Pozsony-ból:

Tegnap éjszaka követél 12 óra előtt hetet vart a vasúti jelzők szíve az állomások és pályaudvarok baráncjainak oldalára. Sahány vasutas ebben az országban, mind elérte a vész-signum jelentőségét, mindenki tudta, hogy a sztrájk kezdetének jelzése ez, negyven ezer öszoztartó vasúti alkalmazott erőpróbiájának bevezetése. Abban a pillanatban a magyar államvasutaknak nem volt több emberük, aki a forgalmat lebonyolítsa s éjjeli szolgálatot teljesítsen; megálltak a számos kerekék, lehunytak a mozdonyok messzire pirosok szemei — beállt a harcz, a végső küzdelem. A vasutasok mozgalma a jog és igazság szentélyén zászlaja alatt indult meg.

Osztrák katonák a magyar vasutak szolgálatában.

Tisza István Olaszországot utánozva azzal, hogy katonai erőt alkalmazott a sztrájk megszüntetése és a forgalom helyre állítása végett.

Tisza elszámította magát. Olaszországnak van nemzeti hadserege, Magyarországnak azonban nincsen.

A kísérlettel alapos fiaszkót csináltak. A kormányalaposan kompromittálta magát, mert még a személy vonatokat sem tudták forgalomba hozni. Hol vannak az expressz, a gyors, a vegyes és e mellett a szállításra váró rengeteg teher vonatok.

Ezek megmozdítására gondolni sem mertek. Kolozsvárt mindössze 3 mozdonyvezetőjük volt.

A személyzetet naponta 20 kr. zsoldal és kőménymag levestel táplálták; az értelmi erőt is igénybe vevő, nehéz fizikai munkára, melynek teljesítéséről a munka értékét nem ismerő dicsőös nagy uraknak sejtelmük sem volt.

A milyen volt a fizetés, olyan volt a munka is.

Huszonegy órai próba időt tűztek ki a katonák vasúti szolgálatára. Ennek elteltével jelentést vártak.

A jelentések beérkeztek. Tartalmuk ez volt:

Kegyelmes urak!

Katonai erővel még a személyforgalmat sem lehet az ország kívánalmainak megfelelőleg lebonyolítani.

A teherforgalom szállítására még gondolni sem merünk.

Ez okozta, hogy a vasutasok szolgálatba állítását tühéssel vassal forszírozták.

Behívók a mozgósításra.

A mozgósításra a politikai hatóságoknak kézbesítés végett kiküldött behívók nagy része nem volt aláírva.

A rezervisták közül azok, a kik kézhez vették, vissza is adták, a katonai irodába vissza származtatás végett; úgy látszik a katonai irodák elégnék tartják a pecsétet rá ütni.

E behívók a visszakerültek mind a katonai irodákba. Onnan szerdán került volna ki újabb kézbesítésre.

A kézbesítéstől számítva 48 órában belül tartozik a tartalékos jelentkezni. Tehát pénteken este jelentkezett volna szolgálatra.

Elképzelték, mi lett volna eddig a forgalommal?

Tegnap este Pilis-Gyaláról a Mária Terézia nevű viselő 62. gy.-ezredet rendelték Nagyváradra vasúti szolgálatára. Kolozsvárról tegnap este több rezervistát kivezényeltek Egerre.

A budapesti küldöttek leérkezése.

Ma este a személyvonattal érkeznek Kolozsvárra a Budapestben maradt küldöttek.

Budapestről a reggel indultak el. — A küldöttek fogják meghozni a hírt az állapothoz. Mindenik visszautazó szabadjegyet kapott, a mi annak a jele, hogy szent a béke. Reméljük, hogy a békés munkálkodást a fizetésrendezés fogja követni.

Javaslat a városi közgyűléshez.

Kolozsvár város törvényhatósági bizottságához az alábbi javaslat tételét, melyet más városok törvényhatóságainak is figyelmébe és támogatásába ajánlunk.

Nagyságos Királyi Tanácsos Polgármester Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Kolozsvár város közéletében jelentékeny tényező a vasut forgalma.

Mielőtt a sineket lerakták, egy 15—16 ezer lakossal bíró kis városka volt Kolozsvár.

Ma egy 50 ezer lakossal bíró elsőrangú és tekintélyes vidéki város, egy egész országgrész központja, főhelye.

Mindama tényezők között, a melyek Kolozsvárt vállaltva befolytattak arra, hogy városunk a mai színvonalra emelkedjék, a vasutasok testülete volt az, mely a munkából az országrészt vette ki, a mely a város fejlődésére legtöbbet tett s a mely a várostól legkevesebbet követelt.

Hiszen a szegény vasutasok csak dolgoznak, csak fáradnak éretünk és városunkért.

Fáradtságuk díjába a mit kapnak, mint a szolgálatos méhek, ebbe a köpübe rakják le; a város fokozatos épülését, városnődését mozdítják elő, a város forgalmát növelik.

Ha egy kolozsvári vasutas évente 100 frttal érdemei folytán magasabb fizetéshez jut, ezt nem küldi külföldi takarékpénztárba, mint sokan teszik, hanem magára és családjára itt költi el.

E magasabb fizetésből közvetett adók, illetékek, közterhek révén, legalább 10% Kolozsvár város pénztárába szivárog be.

Kolozsvár város közönsége elég mostoha volt mindaddig a vasutasokkal szemben. Csak követelt tőlük. Birálta őket, ha a forgalom funkcionálása tőlük nem függött okokból néha késést, vagy fennakadást szenvedett, cseplőtte őket, ha kényelmet biztosítani nem tudtak; de nem istápolta, nem védte őket, ha néha támogatásra, védelemre szorultak.

Vérünkbeli való vér a kolozsvári vasutasok testülete. E testület, minden egyes tagját városunkhoz meleg ragaszkodás, polgárainkhoz pedig szeretet s a baráti és rokoni köteleknek sokféle szálai fűzik.

Megérdemlik, hogy ez egyszer érdekükben törvényhatóságunk a maga erőteljes szavát hangoztassa.

Ennek alapján javaslatunk a következők: Egy közelebből összehívandó rendkívüli közgyűlésen mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a kolozsvári vasutasok helyzetét magáévá teszi.

ennek elviselhetővé tétele érdekében a kereskedelmi miniszterhez felír.

E feliratban kérni fogja:

1. hogy a Kolozsvárt állomásozó vasutasoknak a sztrájkból kifolyólag semmi bántódása ne legyen sem most, sem a jövőben. Meddő és ok nélkül való munkával időt pazarló fegyelmi vizsgálatokkal az amugy is igazott vasutasokat ne sanyargassák, hanem az egész történetre vonják rá az egyedül célzaserű eszközt, a feledés áthatatlanul sötét fátyolát.

2. Ajánlja a tek. törvényhatóság a miniszter figyelmébe, hogy a vasutasok 1901-ben beadott memorándumjokban foglalt méltányos kívánásaik már a jövő hó folyamán teljesedésbe menjenek akkorp, hogy a vasutasok körében az közmegegyezést keltsen.

Kérjük a Nagyságos Polgármester Urat, méltóztassék a javaslat mielőbbi tárgyalására módot nyújtani.

Aláírások:

MINDENFÉLE.

— Április 26.

Tudomásul.

A vasúti üzletvezetőségtől vett értesítés szerint, a kolozsvári üzletvezetőségi területen ma reggeltől kezdve az összes vonatok közlekednek a rendes menetrend szerint.

Miután a sztrájk alatt roppant áru halmozódott fel a teheráruforgalom minden tekintetben csak holnap reggel veszi kezdetét.

— **Bánffy jelölése Szegeden.** Lázár György polgármesterről választása miatt Szeged I. kerületében legközelebb képviselőválasztás lesz, amelynek érdekességét nyújt az a körülmény, hogy az ottani új párt erősen akcióba lépett a mandátum megszerzésére, melyet Bánffy Dezső bárónak, az új párt vezérének ajánlanak föl. Csütörtökön ülésezett az előkészítő-bizottság, vasárnap pedig alakuló nagygyűlést tartanak. A hangulat után itélve Bánffy megválasztása bizonyosra vehető, amennyiben a kormánypárt megoszott s a Rónay Jenő volt torontáli főispán körül csoportosulók azon esetre, ha Enyedi Lukácsot lépteti fel a párt, Bánffyhoz csatlakoznak. A függetlenségi körök közül már is sok átlépett Buday Gyula felhívására. Bánffy mellett fog szavazni a 400 szegedi vasutas is, akik mind új-pártiak.

— **Kossuth-szobor perselyeket** készített a kolozsvári Kossuth L. asztaltársaság, melyeket üzletekben, vagy más oly helyeken helyez el, hol a tulajdonos a szent ügy iránt hazafias készséggel ajánlja fel közvetítését. A perselyek a Kossuth L. asztaltársaság elnöke, Turchányi Gyulánál, Kossuth Lajos-utca 2. sz. a. vannak letétben s mind azok, kik a hazafias gyűjtésre vállalkoznak, ott, folyó számmal ellátva, kaphatnak oly perselyeket, melyekben a fullékeket gyűjtjük a *Kolozsvárt felállítandó Kossuth-szoborra.*

— **Lónyai Elemérné grófné anyai öröksége.** Brüsszeli jelentés szerint a polgári bíróság tegnap hozta meg ítéletét abban az örökösödési perben, melyet Lipót belga király ellen az anyai örökség kiadása végett indítottak Lujza koburgi hercegné és gróf Lónyai Elemérné, Stefánia hercegeasszony. A törvényszék elutasította a felperesek keresetét és a nagy perköltések megfizetésére is a hercegnőket és hitelezőket kötelezte. A bíróság az ítélet megoklásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1853. évi szerződés diplomáciai aktus és az örökösödés kérdése előtt az időponttól kezdve a vagyonekülönítés elve alapján bírálendő el.

— **Hagyatéktermelés Szolnok-Dobókában.** A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egylet a kisgazdáknak duggató hagyományt ki. Kivételesen 8-10 kiló duggató hagyományt is kiszolgáltattak oly termelőknél, kik a nagyban való termelésre vállalkoztak. A kiosztás 10 napig tartott, mely idő alatt 251 kérelmező fordult az egyesülethez.

— **Esküvő.** Dr. Török István leányának, Annának, esküvője Lengyel Endre tanárral április 28-án, csütörtökön d. e. fél 11 órakor lesz a farkas-utcai belső templomban.

— **Rablás gróf Károlyi István pusztáján.** Temesvárról jelentik: Károlyi István grófnak Margitfalva határában levő Gavás pusztáján április 19-én éjjel öt álarozos rabló tört be az egyik tanyába. Az általuk csapott zajra felébredtek Benke Péter juhász és Main Vlada kanász, kik segítségért kiáltottak. Erre az egyik rabló Maint lelőtte, mire Benkét megkötözték és az egyik akolból elhajtottak 10 drb. 500 korona értékű hizott sertést. A rablóknak nyoma veszett. Main állapota, kit a golyó halántékán találta, életveszélyes.

— **Az új kínai fal.** A régi kínai fal, a mely a világ legelzárkzottabb országát vette körül, immár leomlóban van, de készül már az új kínai fal, a világ legszabadabb országának emeli a maga védelmére — éppen a kínaiak ellen. A matériája ennek az új kínai falnak nem kő, téglá, hanem ennél keményebb valami — paragrafus. Amerikát nyugtalanítja a bevándorlás, de legjobban a kínaiak beözönlése. A sárga-veszedelemről sehol annyi szó nem esik, mint az Egyesült-Államokban. A kongresszus elé nem sokára javaslat kerül, a mely egyáltalában meg akarja tiltani a kínaiaknak, hogy az ország területére lépjenek és a milyen az uralkodó kedv, nem lehetetlen, hogy ebből a kegyetlenül reakciós javaslatból törvény lesz.

Igaz, hogy a sárga emberek beözönlése Amerikába hallatlan nagy méreteket öltött és valószínű veszedelemmel fenyeget; de nem szabad elfelejteni, hogy ezeknek a derék kínaiaknak soha eszükbe se jutott volna elhagyni a hazájuk földjét, ha a fehér ember valószínű ki nem hurcolta volna önkéntes elzárkozottságukból. Nem ők rombolták le a kínai falat, hanem azok, a kik most e mögé vissza akarják üzni őket és — ugyancsak kínai fallal védekeznek ellenük. A kínai fal lerombolói között az első sorban voltak a derék amerikanusok, ők tiltakoztak leghevesebben a további elzárkózás ellen; mentesgük csak az, hogy nem sejtették még akkor, hogy — ellenük fordulhat a dolog. Most már megvan a veszedelem és nem tudnak ellene jobb védekezést, minthogy — megint fölépítik a kínai falat, de ezutal a maguk portáját ke-ritik be.

— **Elhalasztott mulatság.** A Mv. műhely ifjúsága e hó 30-ra szombatra hirdetett virág jelmezestélyt a közbe jött vasúti sztrájk miatt június 1-re halasztotta.

— **Czirill nagyherceg a saját megmeneküléséről.** Czirill Vladimirovics nagyherceg egy angol lap tudósítójának személyesen is elbeszélte benyomásait, melyeket a Petropavlovsk katasztrófájánál szerzett. „A robbanás pillanatában — ugymond — éppen a hajóhid egyik végén tartózkodtam, míg Makarov a hid tulsó oldalán volt. Ugy éreztem, mintha az egész világ egestül, tengerestül összeszakadna; a habok közl hatalmas, tüzes fényben uszó felhő emelkedett fel, mely maró, fullasztó füstöt terjesztve maga körül, egy pillanat alatt felrobbant. Összeegötte, megvakulva, a földre vetve és félig ájulva vettem azután észre, a mint a hajó óriási lökessel sülyedni kezd. A fedélzet elejéről holttesteket mostak le a feltörő hullámok. Mindenütt ronsok hevertek és a hajóhid lépcsőjét forró gőz zárta el.

Nem tudtam, csak éreztem a szükségét, hogy ha meg akarok menekülni, a hajó hátsó részére kell jutnom. Emlékszem, a mint nagy keservesen leereszkedtem a hidról és hullákon, gőzön, lángon keresztül törtem a hajó fara felé.

Minden erőmet meg kellett feszítenem, míg odaértem. Ott azután almerültem, tudatában annak, hogy a hajótól mentől messzebbre kell viz alatt usznom, hogy az örvény el ne ragadjon. Viz alatt maradtam tehát, halántékom már majd szétszakadt, mikor elhatároztam, hogy a felszínre emelkedem. Éppen elérkezett már az ideje, hogy lélegzetet vegyek. Megragadtam egy uszóhajóröncsöt és rámasztam. Körülnéztem. A hajónak semmi nyoma, a tenger sima és nyugodt. Csak uszó hullák és fadarabok jelzik a lefolyt szerencsétlenséget. A mint később értesültem, majdnem két percig voltam a víz alatt.

Gyászrovat.

Temetés.

Nagy részvétel mellett helyezett tegnap örök nyugalomra az oly korán letört virágot: Gajzágó Sárkát. Kolozsvár város társadalmának minden rétegéből igen sokan jelentek meg, hogy leróják a kegyelet adóját.

A drága halott koporsójára koszorukat helyeztek:

Kicsi mama, kicsi tata. Vigasztalhatatlanul siratunk — Erzsike és Bandi. Sárkának — Jozefin, Irma és Ernő. A kedves Sárkának — Szvacsinák. Sárkának — Feri bácsi. Egyetlen szeretett Sárkának — Gizella néni, Jankó bácsi. Igaz részvételt — a Máthé-család. Édes kicsi Sárkának — Marián néni. A kedves kicsi Sárkának — Imre bácsi. A kedves kis Sárkának — Lendvai. Szeretett kis tanítványomnak — Gaál Fáni. A jó Sárkának — Lujza néni, Hugó bácsi. A jó kis Sárkának — Mariska néni. A jó kis Sárkának — Erzsike néni, Iván bácsi. Szeretett Sárkának — Haubert-család. Drága kis Sárkának — Regina. Aranyos Sárkának — Szerena néni, Nics bácsi. A kicsinek — Irma néni. Felejthetetlen Sárkának — Erzsike és Árpád. Kedves barátnőmmek — Kolmer Margitka. Kedves Sárkának — Léda. Szeretett Sárkának — Margit. Sárkának — Moldován Ferencz. Egy tavaszi ibolyának — Perenczy Dezső és neje. Sárkának — Vetti néni, Szidi, Arthur. A jó Sárkának — Nina néni és Miklós. Kedves Sárkának — Gizike. Sárkának — Annuska. Kegyeletes részvételt — Tanács tagjai. Felejthetetlen kedves Sárkának — Simay Gyula és neje. Ártatlan jó Sárkának — Sándor József bácsija. Sárkának — dr. Cordea.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Batthyány és Hieronymi.

Budapest, ápr. 26.

Mikor utoljára érkeztek az ellenzéki képviselők Hieronymival, Gróf Batthyány Tivadar izgatottan kiáltott közbe:

Esztelen kormányozás!

A szenvedélyes kifakadásra Hieronymi miniszter elsápadt a nagy indulattól, majd pedig nekivörösödve, emelt hangon szólott:

— Miért rekriminálsz éppen te, a mikor neked is nagy részed van abban, hogy a dolgok eddig fejlődtek!

Rettenetes kavarodás lett erre. A képviselők extázisban voltak és hadonászva kiáltoztak.

— Örültek kormányoznak! — kiáltotta Polónyi és kiment a teremhől.

Példáját követték a többi képviselők is, akik ügyet sem vetve többé a miniszterre, ott hagyták Hieronymit, mint szent Pál az oláhokat.

Hir szerint a miniszter és gróf Batthyány Tivadar éles összetűzésének utókövetkezményei is lesznek, mert Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter szavaiban kellemetlenül rejtett czálzásokat magyarázhat ki az, aki nincsen beavatva a dolgokba.

A felhívás.

A második 13-as bizottság vasárnap egész éjjel át tárgyalt és tegnap reggel 7 órakor tudott megyegyezésre jutni.

A tárgyaláson dr. Vázsonyi Vilmos előadta, hogy a parlament összes ellenzéki pártjai ahoz kötötték támogatásukat és a vasutasok kívánásainak biztosítását, hogy a vasutasok visszatérnek munkájukhoz; ha tehát a sztrájk tovább tart, esetleg elveszithetik a vasutasok még az ellenzéki pártok irásban megadott garanciáját is.

A béke műve amiatt hiúsult meg, mert a kormány a teljes amnestiára vonatkozó ígérését 24 óra után már többé állani nem akarta.

Mínt hogy azonban a követelések első pontjára nézve: „kormánygarancia az iránt, hogy a mozgalomból és a munkabeszüntetésből kifolyólag senkit sem érhet bántódás, üldözés, büntetés, nyugdijazás és áthelyezés” — az összes ellenzéki pártok egyértelműen megígérték, hogy azt „teljes erővel támogatni fogják”, méltán elvárható, hogy mindent el fognak követni, hogy ígértüket tényleg be is válthassák és a kormányt a bosszuállás művében megállítsák.

Nincs ugyan kétség az iránt, hogy a mozgalom még tovább volna vihető, de ez a haza mérhetetlen kárait fokozná csupán, a nélkül, hogy a mozgalom sikerét végleg biztosítsa. Nem lehet a vasutasok célja, hogy az ellenük alkalmazott hihetetlen és rettenetes kényszereszközök miatt támadt keserűség dacozára a boszu által vezéreltessék magukat; legyenek e súlyos helyzetben hazafiasabbak és bölcsőbbek, mint a kormány, mely kicsinyen macacsággal az óramutató járásához kötötte felteleteit.

Mentsük meg azt, a mi megmenthető. És proklamáljuk a munkaszünetelés befejezését.

Erre a bizottság elfogadta Vázsonyi indítványát s a felhívást, melyet Turosányi is aláírt, 10,000 példányban és 2000 plakát példányban kinyomatta és szétosztotta.

Hieronymi nyilatkozata.

Budapest, ápr. 26.

Hieronymi miniszter egy újságíróknak a következőket mondta:

Legfőbb feladat a forgalom helyreállítása.

Erre nézve mindent megtettünk s megteszük még a lehetetlent is. (Na, na.)

A forgalom megindult mindenfelé. A vasutasok pénzügyi dolgaiban csak a rend helyreállítása után történhet intézkedés.

Esti vonat beszüntetés.

Budapest, ápr. 26.

Tegnap este nem indítottak vonatot Kolozsvárra.

A vasúti ezred költsége.

Bécs, ápr. 26.

A Neue Freue Presse írja: A vasúti ezred mozgósítási költségeit a magyar állam fedezi.

Szerbia kára.

Belgrád, ápr. 26.

A sztrájk kettő száz ezer frank kárt okozott.

E kárért a szerb skupesina kártérítéssel fordul a magyar kormányhoz.

Az ügyészség vádja.

Budapest, ápr. 26.

Az ügyészség a sztrájkbizottság ellen a vád emeléssel egyidejűleg a vizsgálati fogság fenntartását is kérte.

A védők apellációja daczára a vádtanársok jóváhagyta.

Este 5 munkást letartóztattak, kik a váltókat tilosra állították s megrogálták a Westinghouse féket.

Hetes számú jelzéssel az összes vonatokat tizenhét ezer kilométer vonalon egyszerre megállították.

A bejáró vonatokat lámpajelzéssel leintették.

A mozdonyvezetőket leütéssel fenyegették.

A mozdony elé fektettek. Az összes vészféket felszaggatták stb.

Rákosi pályaudvar személyzetének büntetése.

Budapest, ápr. 26.

A rendőrség a Rákosi rendezői pályaudvar 39 alkalmazottja ellen megindította a vizsgálatot, közveszélyes cselekmények elkövetése czímen.

A sztrájk a rendőrség szerint itt kezdődött.

Ivet irtak alá, melyben kötelezik magukat a szolgálat megtagadására.

Angol-szerb viszály.

Belgrád, ápr. 26.

Edvárd király személyes intézkedésére Anglia, Szerbiával megszakit mindenféle diplomáciai összeköttetést mindaddig, míg Szerbia a király gyilkosokat meg nem bünteti.

A véres népgyűlés.

Budapest, ápr. 26.

Tisza Res élesdi elesett esendőrmester koporsójára kosorút rendelt a elirattal: a becsület mezején hősi halált halt derék vitéznek: Tisza István.

Eddigél 32 halottat konstataáltak. A sebesültek kétharmadrészeének állapota aggasztó. Újabb értesülések a történetekről:

Arkis Tógyer timádi szoczialista nekirohant Nedeckzy huszárkapitány-nak. E pillanatban lötték le Res Mihályt. Nedeckzy pedig az Arkis Tógyer koponyáját szelte ketté.

A tömeg erre megrohanta a esendőrköt, mire óriási dulakodás, verekezés, lövöldözés keletkezett, mely után 27 halott és 150 sebesült maradt a harczterén. Egy szemtanu szerint Res így kiáltott, mikor a golyó halálosan érte:

— Ficzko, eltaláltál, de visszaadom. És homlokra lötte a merénylő oláhot. Mind a ketten egyszerre rogytak össze a földre.

A szabadelvű párt értekezlete.

Budapest, ápr. 26.

A szabadelvű párt tegnapi értekezletén Tisza István kijelentette, hogy csak azon vasutasok ellen fognak szigorú büntetéssel eljárni, kik vezér szerepet játszottak, vagy súlyosabb büntető cselekedetet követtek el, vagy utját állították a megtérésnek.

Szenyifoltnak nevezi Tisza a sztrájkot az államvasutak történetében, melyet csak úgy lehet eltörölni, ha a vezetőség és alkalmazottak teljes odaadással szolgálják az állam érdekeit.

Ülésszak bezárására Tisza kijelentette, hogy a képviselőházban történt nyilatkozatok valóságos bátorítások voltak további ellentállásra.

Leghelyesebb volt a bezárás, mivel az ülésszak bezárása ugyanis küszö

Sz. 1797—903 tkvi.

372 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Vigh Ferencz kolozsvári lakosnak és ezen-
nel csatlakoztatott 2. Kanitz Jenő és társa kolozsvári cég-
nek, 3. és Tauffer Dezső kolozsvári cégnek Berki András
kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 6000 kor.,
118 k. és 480 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási
ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. já-
rásbírósa területén levő Kolozsvárt és határán fekvő és a
Berki András végrehajtást szenvedő 1. a Kolozsvári 3285
sztykben A + 1 rdz. 4266/2 hrsz. házastelekből megillető
felelősség jutalékára még pedig a C. 1 alatt Kalló András ja-
vára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog fen-
tartásával 225 kor. becsértékben, továbbá 2. végrehajtást szen-
vedő a kolozsvári 5403 sztykben A + 2 rdz. 3574/1 hrsz.
házastelekből megillető felelősség jutalékára 3600 kor. becs-
értékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és
hogy a fenebb megjelölt ingatlan 1904 évi május hó 16-án
d. e. 10 órakor a helybeli igazságügyi palota Honvéd-utca
földszint 54 sz. szobájában megtartandó nyilvános árveré-
sen a megállapított kikiáltási árban alul is elfognak adni.
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiki-
áltási becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881.
évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M.
rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a
kikiáltott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170
§-a értelmében a bánatpénznek a bírói letétbe történt elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismer-
vényt át kell adni.

A kolozsvári kir. törvényszék tkvi hatósága.
Kolozsvárt, 1903 évi december hó 30-án.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. törv. bíró.

A k. monostori r. k. tan. alap uradalom intéző gondnokságától.
Sz. 193—1904. 358 2—3

Bérleti hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. Státus tanulmányi
alapjának kolozs-monostori uradalomhoz tartozó
Kolozsvárt Mátyás király-tér 28. szám alatt
lévő Központi Szálloda alatti bolt helyi-
ségeknek együtt, esetleg külön külön 1904
október hó 1-sejétől kezdve több évre, szándékolt
bérbeadás czéljából folyó évi május hó 7-ik
napján d. e. 11 órakor az uradalom Kolozs-
várt. Monostori-ut 132. szám alatt lévő iro-
dájában zártírásbéli versenytárgyalás tartatik.
Az írásban benyújtandó ajánlatokhoz a meg-
ígért évi bérösszegnek 10 százaléka bánatpénzül
csatolandó.

A megígért évi bér összege számmal és
szóval beírandó, valamint az is, hogy ajánlat-
tevő a versenytárgyalási és bérleti feltételeket
ismeri és elfogadja.

E versenytárgyalási és bérleti feltételek az
uradalom Kolozsvárt, Monostori-ut 132 szám a.
lévő irodájában megolvashatók és lemásolhatók.

Kelt Kolozsvárt, 1904. április hó 21-én.
Nagy Dezső, Rafain Jakab,
intéző gondnok. ellenőr.

EGYEDÜLI KÉZIMUNKA, o ELŐNYOMDA,

mely súlyt fektet a művészi ki-
vitelre, valamint rajzok áttu-
kasztását vagy előnyom-
tatását elvállalja. o o o

Nagy választék Viktoria-géphez, Tüftetés és
más himzészekhez való mintákból. Azonkívül
Kézimunka szövetek, Len-
vásznak, Himzéselymek,
Fényfonalok és Fűgöny-
czernák — dus választékban. 127 18—60

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyi rész legrégibb (Alapított 1830.)
Kézimunka, Kötött és Rövidáru Raktárában
Kolozsvár, Mátyás király-tér Városház sor.

GANZ és TSA

vasöntő és gépgyár részv.-társulat

Leobersdorf. BUDAPEST. Ratibor.

Városi iroda: 160 25—x
Budapest, IV., Ferenciek-tere 2.

Elektromos
világítási és
erőátviteli
berendezések.

Elektromos nagy vasutak,
városi, bányai és iparvasutak.

Áramszámlálók, ivlámpák,
mérőkészülékek. — Vas-
acél- és érc-öntvények.

Kéregöntésű vasuti kere-
kek és keresztelések. o

Hengerszék és malom-
berendezések. o o o

Aprító gépek, turbinák, pa-
pir és cellulóz gyártására
szolgáló gépek. o o

Vasuti kocsik és vasuti al-
katrészek, forgó korongok,
tolópadok és kitérők. Daruk.

Transzmissziók.

Gőz-, petroleum- és elek-
tromos forgó ekék. (Mech-
wart szabad.) Petroleum és
benzinmotorok és locomo-
bilok (Bánki szabad.) Bánki
benzinmotorokat raktáron tar-
tunk Dénes és Sugár cégénél
VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

Rohits-Savanyuforrás

Steierország.

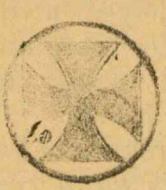
Vasut, posta és távira. Prospectus ingyen, bérmentve.

Gyönyörű fekvés, savmentes teljesen pormentes levegő.
Modern, kényelmes berendezés és élénk társadalmi élet.

DUPLA VILANYDELEJES

KERESZT vagy CSILLAG.

D. R. G. M. 88508 sz.

gyógyít és feloldít jótállás mellett:
Köszvény, reuma, asthma (nehéz
lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, ne-
hez hallás, epilepsia (eskór), ide-
gesség, étvágytalanság, sápkór, fog-
fájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint
minden idegrendszeri betegség. Azon beteg, aki 88508
sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg-
nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol
már semmim sem használ, ott kérem az én kész-
ülékemet megkísérlet; meg vagyok győződve, ké-
szülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára
6 kor. idült beteg-
ségnek alkalmazandó

A kis készülék ára 4
K., könnyebb beteg-
ségnek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy
előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-u. 3 sz.
196 19—26

A „Kaiser“ hajók:

Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú, Kron-
prinz Wilhelm 202 méter hosszú, Kaiser Wil-
helm der Grosse, 198 mtr. hosszú, Kaiserin
Maria Terezia, 166 méter hosszú.

Fenti hajókkal juthatni hat-hét nap alatt:
Bremenből—New—Yorkba.

„Kaiser“-hajóval 140 koronáért,
Postahajóval 120 „
Indulás keddi napon.

Ezen „Kaiser“ hajók csakis Bremenből indul-
nak. A ki „Kaiser“ hajóval kíván utazni, bát-
ran és minden akadály nélkül utazhat, mert azt
betiltani senkinek nem áll jogában. Már otthon
határozza el magát mindenki, hogy mely irányt
fog utazni és ezen elhatározásáról ne hagyja
magát senki által beleszólni vagy félrevezetni.
Mindenkinek szabad akaratában áll arra utazni,
a merre akar. Hajón való helyről azonban előre
kell gondoskodni és annak biztosítására jóelőre
és cizimere — 20 korona előleget beküldeni:

Missler F. Bremen, — Bahnhofstrasse 30.
— Bankház és közlekedési vállalat. —
206 12—16

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVENYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.
Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és
folyószámlákra K. 9.011.613-20

Irodák: 512 44—*

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.
saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fog-
gad el könyvecskére vagy folyószámlákra és
azokat felmondás nélkül fizeti vissza.
Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges,
vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokra,

10-től és 50 évig terjedő időtartamra a legelő-
nyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mel-
lett s azokat készpénzben fizeti ki.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-
kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett kon-
vertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leg-
gyorsabban bonyolít le.

Leszámitól magán-, vagy üzleti vál-
tót a legmérsékeltebb kamattal alkalma-
zása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket
nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla
alakjában értékpapírokra és ilyenek véte-
lét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket
és sorsolt értékeket.

Pénzfellegeket nyújt a Máv. kolozs-
vári állomásának közvetlen szomszédságában
fekvő s szakszerűen kezelt kőraktáraiba
betárolt gazdasági terményekre, igen
előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiség-
ben és mérsékelt használati díj mellett bocsát
a gazda-közönség rendelkezésére.

Kézi zálogosztályában (Király-utca
3. sz. a.) pénzfellegeket ad arany- és ezüst-
tárgyakra, valamint bármilyen ingósá-
gokra a törvény által megszabott kamattal

Kertkedvelők figyelmébe!

Ajánlom a beállott tavaszi időnyre
kötő, szép, kipróbált, jó faju és
és dusan virágzó, magastörzsű
rózsáimat az alanti olosó árban.

Választásom szerinti fajok és magasságban

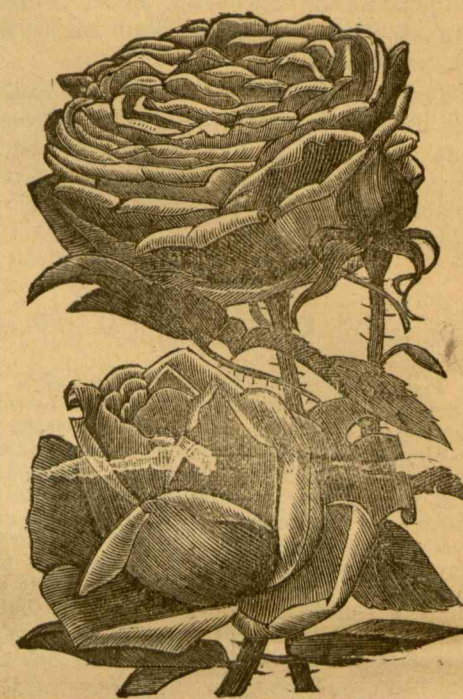
6 darab.....4 kor. 80 fill.	25 darab18 korona
10 „7 „ 40 „ 50 „34 „	
12 „9 „ 60 „ 100 „60 „	

Megrendelések a legelőnyösebb eszközökkel, csomagolást csak
saját kiadásomat számítom. Szolgálatkészséggel:

Schultz Rezső — műkertész —
KOLOZSVÁRT.

Névjegyzéket s kezelési utasítást kívánatra bérmentve.

333 11—20

Zsirai Mór

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

fehérnemű és kelengye áruháza.

1212 49—x

kaf, fehér és színes asztalmenüeket, damast és fröit törülközőket, valódi szintartó Zephirek és Cretonokat.

Selyem, szövet, batist blousokat és alsó szoknyákat,

női és férfi batist zsebkendőket, minden elfogadható árban kiárusítom. A szükséglet fedezésére kérem a
n. é. közönséget ezen kedvező alkalmat felhasználni. Tisztelettel
Végkiárusítás! Végkiárusítás!

Mátyás király-
tér 26. szám.

Rózsza

2 éves kifejlett erős koronás hibátlan legszebb faju 20
drb. bokorórsát 15 kor., 10 drb. magastörzsűt 15
kor., 10 drb. télmagas törzsűt 11-50 kor., 10 drb. egy
éves magastörzsűt 10 koronáért szállít bárhová bérmentve
utánvétellel. Képes 400 rózsafajokat tartalmazó katalogust
274 9—10 kívánatra díjtalanul.

Kraus Tamás rózsaiskola Feketeahalom.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Wesse-
lényi Miklós-utca 12 szám alatti

üzletemet megnagyobbítva,

nagyban és kicsinyben, liszt, fű-
szer és tűzifát a következő o o
olosó árakban árusítom:

TELEFON: 399.

Liszt:
0 sz. liszt1 kgr. 14 1/2 kr.
1 sz. liszt1 kgr. 14 kr.
3 sz. liszt1 kgr. 13 1/2 kr.
5 sz. liszt1 kgr. 13 kr.
6 sz. liszt1 kgr. 12 1/2 kr.
Zsákvételnél 30 kr. árendemény!
5 kiló liszt vételnél élesztő adatik!

Árjegyzék.

Fűszer:
1 kgr. darabos cukorfrt —40
1 kgr. kókka cukor—41
1 kgr. legfinomabb Ceylon kávé2—
1 kgr. Cuba kávé1.80
1 kgr. gyöngykávé1.80
1 kgr. Szantosz kávé1.20
5 kgr. vételnél 50 kr.-ral olosóbb.
A cukor 5 kgr. vételnél 1 kr.-ral olosóbb.

TELEFON: 399.

Tűzifa:
1 öl I. búkkfafrt 11—
1 öl II. búkkfa10—
1 öl usztatott búkkfa10—
1 öl hasáb tölgyfa10—
1 öl gömb. vegyes fa9—
Házhoz szállítva 1 frttal drágább. Fenti
minőségű tűzifák vagononként is kap-
hatók megfelelő árkedvezményel. o o
Felaprított tűzifa:
1 mm. vételnélfrt —85
5 mm. vételnél—80
10 mm. vételnél—75

Ismét elárusítóknak és nagyobb vevőeknek megfelelő árkedvezmény.

Növényzsir eladás! Próbá bevásárlást kérve tisztelettel

Minden ezen szakmába vágó és
itt fel nem sorolható cikkek a
legolcsóbban itten beszerezhetők.

Stern József

liszt, fűszer, tűzifa kereskedése
Wesselényi M.-u. 12 sz.

A régi rómaiak egyszerű tógában jelentek meg!

Egy modern uri ember
megjelenési — kellékeit
pedig beszerezheti

Bittó Rezső uridivat kereskedésében,

ahol most érkeztek meg a legszebb
tavaszi ujdonságok.

275 16

Magyar királyi államvasutak szállító hivatala.

Kereskedelmi és
iparkamara tudósító
irodája.

M. kir. fővámhivatal
vámügynöksége.

Magy. kiviteli és cso-
mag száll. r.-t. kép-
viselőisége.

C. H. Hirsch express-
forgalmi, képviselő-
isége.

Gyűjtő kocsiforga-
lom Budapestről és
Bécsből.

Nemzetközi butorko-
si forgalom részes tagja.

Költöztetés butor-
szállító kocsikkal és
ruganyos társzeke-
rekkel.

Zongora és kassza
szállítás és felállítás.
Terjedelmes, tömeg
és építő anyagok fu-
varozása.

Butor csomagolás és be-
raktározás.

Bizományi és előlegezési
üzlet.

Hitel tudósítás.
Erdőtermékek adás ve-
vesnek közvetítése.

Költöztetéseket a legutányosabb árban felelősség mellett vállalunk el.